

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

לב.

עין משפט
נר מצוה

לד א מ"י פ"ו מהלכות
 יבום הלכה כט
 טו"ש"ע אה"ע סימן קעד
 סעיף ה:
 לה ב מ"י פ"ז שם הל'
 יב טו"ש"ע אה"ע
 סימן קעה סעיף א:
 לו ג מ"י פ"ד מהל'
 סנהדרין הלכה ד:

תוספות ישנים

ואין להקשות מיון דרך לנא
דמריא אמת שיש ממיס
בזכוריה (אורייתא) מאי
דאמרין בינמה יבא עליה
שם עליה וקת יבא אחר
והא שם עליה וקת שם
יבמה וי"ל דטעמא
דאמרין הכא וקת
אקמחמא בעלמא וקת
לשם לעיל ויתמה דאמרין
לשם א"ר שש שטמון א"ר
מאמרין בן ראשון מאמר
אמת ראשון טועל וכו'
שטמון דלות ליה גופיה
שטמון שיש ממיס. לכן נאמר
לפרש הכא דודאי ס"ל הכא
שיש ממיס דפיקח
היגדנס וגוריה דהבא לן
מאמר ממש שטמון בעלת
מאמר גופא אלמא שטמון
גרמה דאי לאו גוריה לן
מאמר כל קל לאסור גס את
הארה. ויחשבה ויש האי
דקמאר ר' שטמון א"ר
מאמר בן ראשון מאמר
ויחא דטעמיהו שטמון אמת
שיש ממיס:

[illegible]

מאמר ולא גזרין לה אטו אשת שני מתים וא"כ מי שעליה זיקת אחד כו' לא היא דרש"א גמורה אלף אסמכתא בעלמא וקשה דפרק במתא דגיטין (דף פג: וס) אמר' אלף אשת ז' מתים היכי משכחת לה משמע דהוי דלורייא ואפי' בחד דוכתא וי"ל דפלוגתא דתנאי היא כדמוכח לקמן בסוף האשה רבה (דף יא: ג) בן תשע שאל ע"י יבמתו ומשגביל נשא אשה אחרת ומת השניה חוללת או מתייבמת הראשונה שהיא בעלת זיקת שני יבמין חוללת ולא מתייבמת ופריך בגמרא ויעשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול ותדחה כרה מיבוס פירוש כי הכא ומסיק לרבי יוחנן דעשו ועשו ופליגי תנא דשמעמין אההוא תנא דהאי תנא דשמעמין גזר משום כרה פירוש הכא דקא אסר בעלת מאמר משום דליכא כרה בזהה דגזור בשמעמין דלמא חליץ והדר מייבס דפירש בקונטרס אבל משום זיקת שני יבמין לא מיתסרף ללחו דלורייא ומיהו כי ליכא כרה בזהה נמי אסורה אטו היכא דליכא תנא דקאמריה התם רבא לגעיל דאפי' היכא דליכא כרה בזהה מיחלץ חלצה יבומי לא מייבמא ותנא דהתם לא גזר משום כרה פ"י הא דקא אסר לבעלת ביאת בן תשע לייבומי ללח משום כרה אלף אטו אשת שני מתים דהוי בעלמא דלורייא ודוקא דדידה גזרו אבל בצרתה אטו דלח רזו להחמיר גס בצרתה אטו אשת שני מתים והיה"ל דריש המגשר (גיטין פג:) כההוא תנא וריצ"ן פירש שם דלכולי עלמא אשת שני מתים דלורייא ותנא דהכא גזר אף באשת השני משום כרה דהיינו בעלת מאמר דקא סבר כיון דבעלמא אשת שני מתים דלורייא מחמירי אפי' בצרתה ותנא דהתם לא מחמירי כולי האי ולא גזר באשתו של בן תשע אטו בעלת זיקת שני יבמים וקשה דהכא מסיק דטעמא דהך תנא משום הך גזירות דמפרש הכא ועוד דהתם א קרי רבא לאשתו כרה וקאמר נמי ויעשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול ותדחה כרה כו' והכא קרי לבעלת מאמר כרה וריצ"ן הקשה לענשו שמי קושיות הללו ופר"י עיקר:

גַּם לְמַאמְרוֹ בּוֹ, הַקָּשָׁה רִיבִין דַּתְנָן בְּפֶרֶק"ג (לַמָּקוֹם דָּף ג.) דִּישׁ מֵאֲמָר
אֲחֵר מֵאֲמָר וְאֵשׁ עָשָׂה מֵאֲמָר בּוֹ וּבֹזוּ לְרִיכָה צ' גִּטְיִן וְחִלְיָה
בִּין יֵבֵם אֶחָד לִב' יִצְמוֹת בִּין צ' יִצְמִין לִיבְמָה אֶחָת אֲבָל יִצְמוֹי חֵד
מִיִּיִיִּיִּי לֹא וְלִרְבָּא יִתָּן גַּט לְמֵאֲמָרוֹ וְלֹא לִזְיָקָתוֹ וְלִיְצוּמִי אֲדִיר וְתִירֵץ
לְכַתְּחַלָּה אִין לַעֲשׂוֹת כֵּן דְּגוֹרִינָא גַּט לְמֵאֲמָרוֹ אֲדִיר גַּט לִזְיָקָתוֹ דְּוִקָּא
דְּיַעֲבֵד קֶאֱמֵר הֵכָּא רַבָּא דְּהוֹמֵרָה אִפִּי הָיָא דְּכִיּוֹן דְּמוֹ לִיכָא לְמִיגוֹר
בְּהָא מֵאֲמָר אֲדִיר שִׁלָּר מֵאֲמָרוֹת דַּעֲלֵמָא לֹא גוֹרִין דְּלָא שְׂכִיזי כּוּלִי
הָאִי אֲבָל לְכַתְּחַלָּה גוֹרִין מֵשׁוֹס הָאִי מֵאֲמָר גּוֹפִיָּה:
דְּאִידְחִיָּא מֵהָאִי בִּיתָא לְגַמְרִי אָא ב"ש. אַע"ג דְּמֵהָאִי בִּנְזָא
שְׁמַעִין דְּאִסְרָא אַע"ג דְּאִיחִיָּא בְּהָךְ נְפִילָה דְּלָא
שְׁמַעִין מִבְּזָא לְעֵיל כְּדֹאֲמֵר לְעִיל (דָּף ג.) מ"מ כִּיּוֹן דְּאִידְחִיָּא מֵהָאִי
בִּיתָא לְגַמְרִי פִּשְׁטָא דְּאִסְרָא אַע"ג דְּחִיָּא בְּזָא נְפִילָה וְלַעֲלִיל
דְּקֶאֱמֵר טַעֲמָא דְּאִיחִיָּא בְּהָךְ נְפִילָה הָאִי מִתְּנִיתִין מֵשׁוֹס דְּאִכְתִּי
לֹא אִסְקִי אֲדַעֲתִיָּה טַעֲמָא דְּאִידְחִיָּא מֵהָאִי בִּיתָא:
שְׁנַשְׁנָא חֵי וְאֹחֵז בְּנָשָׁא בַּת. (ו) אַע"ג דְּכִיּוֹן הָאִי גּוֹנוּזָא שְׂרו
צ"ש זָרָה לִיִּצְמוֹת לְעִיל בְּפֶרֶק"ק (דָּף ג.) דְּכִיּוֹן דְּלָא חִיָּל
אִיִּסוּר אֶשֶׁת אֶחָ שְׂכִיזִי שְׁלָא בְּמִקּוֹם מְזוּזָה ר"ש לִית לִיָּה הָאִי סְבָרָא
דְּמַכְל מְקוֹס הָרִי הָיָא אֶשֶׁת אֲחִיו: **לָא פִּקְע.** וְאַע"ג דְּלָא חִיָּל
אִיִּסוּר אֶחָת אֶשֶׁת אֲסוּרָה נָמִי הִזְרָה לִיִּצְמוֹי כִּיּוֹן דְּלָא פִּקְע אִיִּסוּר
אֶשֶׁת אֶחָ כְּמוֹ אִילוּנִית דְּאֲסוּרָתָא גִּרְתָּה אַע"ג דְּאִין בַּה אֲלָא אִיִּסוּר
גִּרְתָּה וְלִישָׁנָה בְּדִהִי ט"ו נָשִׁים בְּפֶרֶק"ק (דָּף ג. ודָּף י.) ל"מ"ד בְּסִלּוּגָתָא
גִּרְתָּה וְלִישָׁנָה ו"ל דְּהִנִּי כִיּוֹן דְּמַכָּה אֶחָת אֶשֶׁת אֲסוּרָה בְּכָלָא אֶחָת
זִיקָה רִשְׁאוֹנָה דְּכָלָא הֵכָּא מִי שְׁתַּחֲמִיץ צ' מִיתוּת נִידוֹן מֵשׁוֹס:
אִיִּסוּר

ומקצתו הלוח. ואחי למימר צב יצמות הבאות מצית אחד חדר מתייצמת ואחרת חלצה **נתן גט למאמרו.** אמרתימן קאי שאם נתן זה העושה מאמר גט למאמרו ולא לזיקתו ואח"כ מת הותרה אשתו הראשונה שהיא זרמה להתייבס לשלישי דמאמר דעבד שקליה ולא זרות ינינה והשתא לא אחי למימר בשתי יצמות מצית אחד חדר חלצה וחדל מייצמה דהכל לאו מצית אחד מיחוי: **אבל היא אסורה.** ולא משום דקם ליה בלא יבנה^ט דפוסלה על אחיו הנשאר שהרי לא נתן גט לזיקה אלא משום דלחי לאחיופ^י בצעלה הגט היכא דעבד גט למאמרו ולזיקתו דההיא דחי מידחיה אבל גט למאמרו לא דחי אלא מאמר ופסארה זיקה ראשונה במקומה: **הוספה אפילו היא.** לשלישי כשימות שני: **מאי דעבד שקליה.** והויא כמו שלא עשה זה מאמר ואחיה ומתייצמת לשלישי מחמת זיקת אחיו הראשון. ודוקא שפירש למאמרו ולא לזיקתו קאמר אבל סתמא קיימא בלא יבנה אכולהו רחין ובהי מוכחא מילתא דרבה דפרק רבן גמליאל (קמ"ד ז:): **למאמרו ולא לזיקתו קאמר: פשיטא השתא ומה הסם דלא אידיחיה מהאי ביטא.** לעיל (דף ז.) גבי שלשה אחים שנים מהם נשואים שני אחיות ואחד נכנס נכרית ומת אחד מבעלי אחיות וכאם נשוי נכרית אח אשתו ומתה אשתו של שני ואח"כ מת נשוי נכרית הרי זו אסורה עליו עולמית משום אשת אח הואיל ונאסרה עליו שעה אחת בנפילה ראשונה משום אחות אשה. וזע"ג דבההיא נפילה קמייתא לא אידיחיה לה לגמרי דהא קאי נשוי נכרית שזוקקה לייבום וקורא אני בה צעת נפילה יצמה יבא עליה אפי' הוי חשנין לה לגבי בעל אחותה כאשת אח שיש לה בנים לאיתסורי עליה אפילו לאחר מיתת אחותה: **הכל.** דבשעת נפילה אידיחיה מהאי ביתא לגמרי דאין כאן אלא בעל אחותה ומשעה שנפלה לפניו אין זיקת יבום עליה מביעיה: **סנה הא.** ממני דהכל תנא דירשא: **ופך.** דשלשה אחים דלא אידיחיה מהאי ביתא לגמרי חזי

מעיקרא להיתרא ושריא^י (משום הכי לא תניא): דר חויל לאיסורא דמי' לדידהו לא קרינא ציה משעת נפילה יבמה יבא עליה: דחציבה ליה. משום דחידוש הוא: ומשנה הראשונה. שחירה היא משכנות זו הואיל וייתה שניה מתחלה: לא וזה ממקומה. לעוקרה לגמרי: בא עליה. בחיי אשתו: משום אשה אח. דהא רחמנא פטרה מייבום וקמה עליה כמי שיש לו בנים: אלא משום אשה אח. כדמוקי טעמא לקמן: כנשא מה ואח"כ נשא חי. דאיסור אשת אח קדים ותו לא אחי איסור אחות אשה וחיל עלה דקסבר אין איסור חל על איסור: נשא חי ואח"כ נשא מת. איסור אחות אשה איסור דקודם שנשאה אחיו המת הייתה עומדת עלי איסור באחות אשה: מיסלא חילי. דאי הוה פקע איסור אשת אח הוה חילי איסור אחות אשה דהאי דלא חילי מעיקרא משום טעמא דאיסור אשת אח דהוה קאי קמיה הלכך הואיל ואיסור אחות אשה מוכן ועומד לחול עליה פטורה מן^י היבס לא פקע איסור אשת אח ומייב משום אשת אח: שמי מיסות. כגון חתומו והיא אשת איש לחתומו שריפה ואאשת איש חנק: נידון בחמורה. כשריפה: חמוסו ונעשים אשם איש. שהיתה אלמנה כשנשא בתה: נידון כנשא איש. ואע"ג דקיל הוא. אלמלא לא אחי איסור חתומו וחילי אשת איש דאי חיליי תרייכו עליה הוה לן למדייניה בחמורה: אמר

אשת אח לנחמה וא"ת לר"ש משכנת לה אשת אח מן האב דפוטור
קא מיירי וכן האי לעיל דקמי נאסרה עליו עולמית גם היא פוטור
אשה יינהו: **ונעשית** אשת איש נידון בחמורתו. ואין זה מנ

מסורת הש"ס

(א) [לקמן מד.] (ב) [לעיל
י"ב.] (ג) לקמן נ"ב; (ד) [לעיל
ל"ב.] (ה) [לעיל ז': וש"נ],
(ו) [לעיל ל'. וש"נ],
(ז) סנהדרין פ"א. כריתות ד':
[מוספתא סנהדרין פ"ב],
(ח) כריתות ד'; (ט) [דברים
כ"ה, י'] (י) [רש"ל, ז'] (יא) [לדדיה
רש"ש, ז'] (יב) [דברים כ"ה,

תורה אור השלם

1. וַנִּגְשֶׁה יִבְמָתוֹ אֵלָיו
לְעֵינֵי הַזִּקְנִים וְחִלְצָה
נַעֲלָה מֵעַל רִגְלוֹ וְרָקָה
בִּפְּתוֹ וַעֲנָתָה וְאָמְרָה
בָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר
לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו:
דברים כה ט

גליון הש"ס

גמ' ור"ש היבא דנשא
מת. עיין בספר המקנה
לקידושין דף עז ע"ב בתוס'
ד"ה פרט לכ"ג:

הגהות הב"ח

(א) נב' חזיא להחירא ושירא. נ"ב ס"א רשיירא :
(ב) רש"י ד"ה מיתלג וכו' מן היבום ולא פקע :
(ג) תר"ה (צעמוד הקודם) מדרבנן וגורא כו' ועוד דהתם לעיל מינה קרי רבא :
(ד) ד"ה שנשא וכו' ואע"ג דכבי וכו' לעיל כפ"ק משום דקיון וכו' חשבי להו שלג במקום :

מוסף רע"י

[illegible]

שירצה. דלית ליה
נתן גט למאמרו. ואחר כך